

# Seminar GCE-NL

## Kennis delen over Onderwijs in Ontwikkelingssamenwerking

23 april 2012 | Den Haag, Ministerie van Buitenlandse Zaken

Ondanks de moeilijke politieke context, is er sinds de conferentie van GCE-NL van november 2011 veel goed nieuws te melden over onderwijs in ontwikkelingssamenwerking, constateerde Vincent Sniijders van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in zijn welkomstwoord.

Hij somde op: Nederland heeft een bijdrage van 120 miljoen euro toegezegd aan het Global Partnership for Education. Ook is er 120 miljoen vastgelegd voor onderwijsprogramma's van Unicef in het kader van vredesopbouw. Verder heeft de staatssecretaris toegezegd zorg te dragen voor een verantwoorde afbouw en overdacht van de onderwijsprogramma's in (voormalige) Nederlandse partnerlanden. En ten slotte is Prinses Laurentien nauw betrokken geraakt bij het GPE en heeft in Ruanda meegewerkt aan de All Children Reading Workshop.

### Leren van Evalueren

De Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB) heeft in het najaar 2011 een brede studie gedaan naar de resultaten van 10 jaar Nederlandse onderwijshulp. Dat betrof een bedrag van 3,5 miljard euro. De conclusies waren overwegend positief. Een deelrapport handelde over de werkwijze en resultaten van zes Nederlandse ngo's, te weten Edukans, ICCO, Oxfam Novib, Plan Nederland, Terre des Hommes en Woord en Daad.

Het rapport Leren van ngo's; studie van de basic education activiteiten van zes Nederlandse ngo's laat zien dat de ngo's even goede resultaten behalen als andere donoren. Ze leveren een bijdrage aan het verbeteren van de toegang tot onderwijs voor moeilijk bereikbare groepen en investeren daarnaast ook steeds meer in de kwaliteit van onderwijs. Ngo's hebben vaak goede en vruchtbare relaties met lokale gemeenschappen.

Er zijn ook punten die verbetering behoeven. Zo zouden ngo's meer aandacht moeten besteden aan het bestendigen en opschalen van goede projecten, zich specifiek moeten richten op bepaalde doelgroepen, en beter moeten meten wat projecten precies opleveren op het gebied van leerprestaties.

Marika de Kloe (manager onderwijsprogramma's bij Woord en Daad) legde in haar presentatie uit hoe Woord en Daad deze IOB-studie had gebruikt om de eigen onderwijsprogramma's te verbeteren. Woord en Daad had besloten zich te richten op drie aspecten: een sterkere focus in het kiezen van doelgroepen; het opschalen van vernieuwende projecten, vooral naar de publieke onderwijssector; en het meten van resultaten.

Door praktisch te werk te gaan, konden programmamedewerkers nauw aansluiten op bestaande activiteiten. Zo werd aan de hand van het rapport over onderwijsprogramma's in Zambia verder nagedacht over beleidsbeïnvloeding door de partners in het Zuiden. Het leidde tot een discussie over de link tussen gemeenschapsscholen en het publieke onderwijssysteem.

In de plenaire discussie vertelden andere onderzochte ngo's kort wat zij met de uitkomsten van het IOB-rapport hadden gedaan. Edukans is nauwkeuriger gaan kijken wat je op schoolniveau kunt behalen, om dat vervolgens op te schalen. Oxfam Novib heeft een aantal leertrajecten gestart, voor zowel de eigen medewerkers als die van de partnerorganisaties.

## **Kennisforum wordt Platform Onderwijs in Ontwikkelingslanden**

Naast de overheid zijn ook veel andere partijen betrokken bij onderwijs in ontwikkelingslanden: ngo's, particuliere initiatieven, universiteiten, onderwijsvakbonden, onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en kenniscentra. Uit een rondvraag door GCE-NL bleek dat er veel behoefte bestaat aan het uitwisselen van kennis en ervaringen.

Tot voor kort kon dat via het Kennisforum over Onderwijs van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Nu in het huidige ontwikkelingsbeleid onderwijs geen prioriteit meer heeft, kan het ministerie dit forum niet langer leiden. Het ministerie onderstreept echter het belang om de expertise over dit onderwerp te waarborgen en om te zien hoe onderwijs kan aanhaken op de speerpunten. Het ministerie ondersteunt daarom van harte het aanbod van GCE-NL om het stokje over te nemen.

Na een korte inventarisatie met de aanwezigen werd plenair besproken hoe een vernieuwd Kennisforum er uit zou kunnen zien.

Er is behoefte aan een breed en divers platform, dat ongeveer twee keer per jaar bij elkaar zal komen. De netwerk-functie van het oude Kennisforum heeft goed gewerkt: men weet elkaar te vinden.

Daarnaast zullen er themagroepen komen, die zich organiseren rond een concrete vraag, zodat ze probleemoplossend kunnen werken. De themagroepen hoeven geen vaste structuur te krijgen, maar zijn afhankelijk van de vraag en de belangstelling van de deelnemers.

De groep voor onderwijs in (post)conflictgebieden bestaat nog. Het is een los netwerk van betrokkenen die elkaar op de hoogte houden.

Woord en Daad wil het voortouw nemen in het hernieuwen van de groep rond beroepsonderwijs.

Gender kan een aandachtspunt zijn binnen het algemene forum. Als er een aparte groep komt, is die wellicht te verbreden naar 'inclusive education', met aandacht voor andere achtergestelde groepen, zoals gehandicapten, nomaden of etnische groepen.

Kwaliteit van onderwijs is ook een thema dat binnen het algemene forum past.

## **Communicatie en lobby**

Deelnemers noemden twee andere punten van aandacht: De beeldvorming over het nut en de effecten van ontwikkelingssamenwerking is overwegend negatief. Hoe kunnen we strategisch communiceren over ontwikkelingssamenwerking? En: kunnen we samenwerken op het gebied van lobby voor onderwijs in OS, of is het beter als ieder zijn eigen netwerk en kanalen inzet? Deze twee punten zullen in latere bijeenkomsten aan de orde komen.